

Signature of Invigilators

1.

SOCIOLOGY

Roll No.

2.

Paper II

(In figures as in Admit Card)

Roll No.

(In words)

D—0902

Name of the Areas/Section (if any)

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of *fifty (50)* multiple choice type questions. *All* questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter 'A' should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method **A** Wrong Method A or A

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. One sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

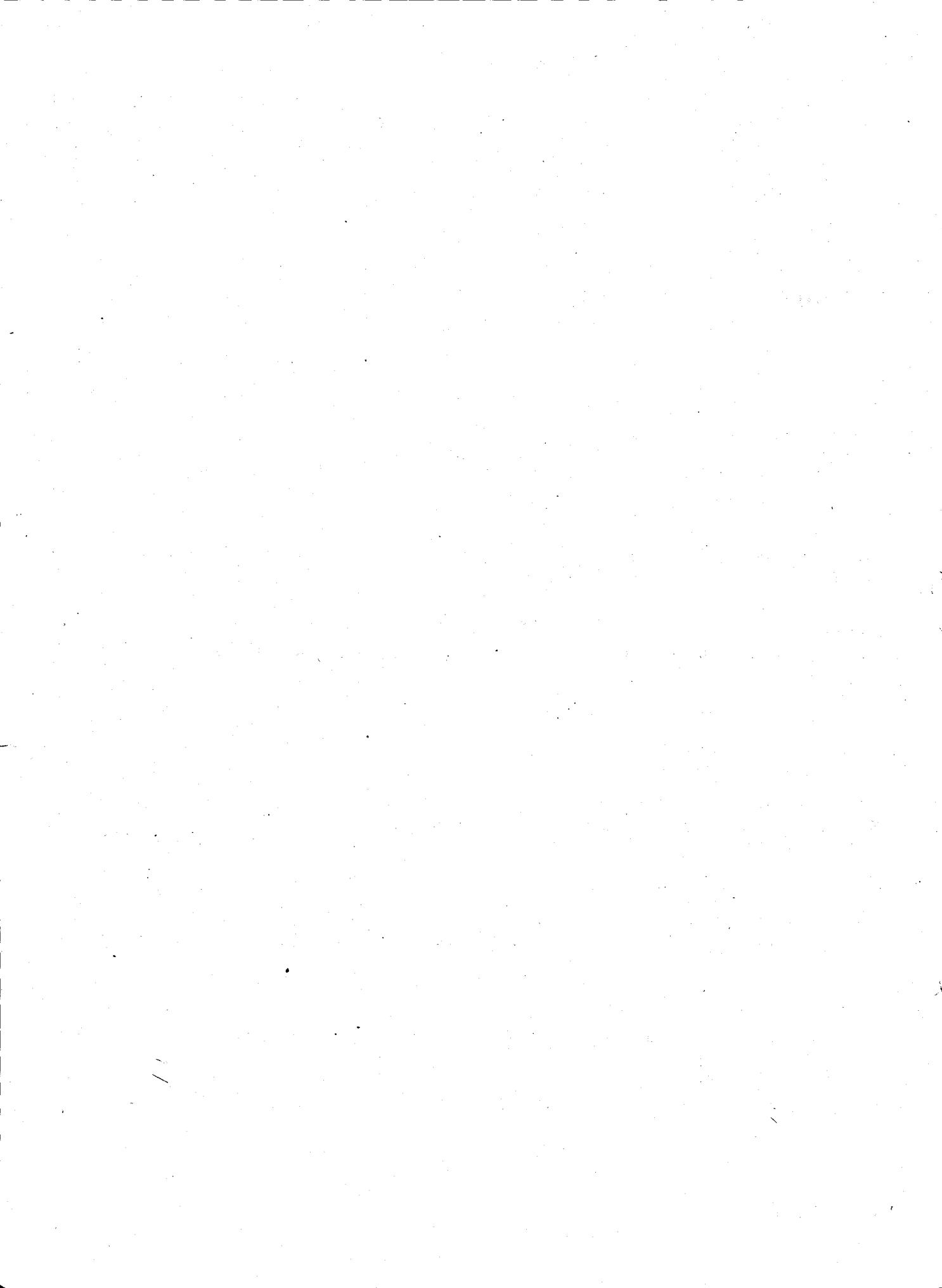
પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.
2. આ પ્રેશનપત્રમાં 50 (પચાસ) બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરોવાળા પ્રેશનો છે. બધા જ પ્રેશનોના ઉત્તરો આપવા ફરજિયાત છે.
3. પ્રત્યેક વિગતના (A), (B), (C) અને (D) એવા ચાર સંભવિત ઉત્તરો આપવામાં આવ્યા છે. તેમે સ્વીકારેલા વિકલ્પનો ઉત્તર કેપિટલ (પહેલી એબીસીડી) અકારમાં આપવાનો રહેશે. તમારા ઉત્તર આપેલા ચોરસમાં સરખી રીતે લખવા.

સાચી પદ્ધતિ : **A** ખોટી પદ્ધતિ : A , A

4. આ પ્રેશનપત્રના ઉત્તરો આઈસીઆરના ઉત્તરપત્રકમાં Paper II ની નીચે લખવાના રહેશે.
5. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.
6. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.
7. પ્રેશનપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈપણ પ્રેશનપત્ર લઈ જવું નહીં.

SEAL

SOCIOLOGY

સમાજશાસ્ત્ર

PAPER-II

પ્રશ્નપત્ર-II

Note :— This paper contains fifty (50) multiple-choice questions, each question carrying two (2) marks. Attempt all the questions.

નોંધ : — આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો છે. દરેક પ્રશ્નના બે(૨) ગુણ છે. બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. Sociology as a systematic study of society first emerged in :

- (A) United States of America
- (B) Western Europe
- (C) Eastern Europe
- (D) U.S.S.R.

સમાજના પદ્ધતિસરના અભ્યાસ તરીકે સૌ પ્રથમ સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ કયાં થયો હતો ?

- (A) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર અમેરિકા
- (B) પાશ્ચિમ યુરોપ
- (C) પૂર્વી યુરોપ
- (D) યુ.એસ.એસ.આર.

2. Identify the events that influenced early sociological thinking :

- (A) Political Revolution
- (B) Enlightenment
- (C) Industrial Revolution
- (D) All of the above

પ્રારંભિક સમાજશાસ્ત્રીય વિચારોને અસર કરતી ઘટનાઓ દર્શાવો :

- (A) રાજકીય કાંતિ
- (B) નવજાગૃતિ
- (C) ઔદ્યોગિક કાંતિ
- (D) ઉપરના બધાજ

3. Arrange the following social thinkers according to their life span :

Column I	Column II
(a) Karl Marx	(1) 1858-1917
(b) Emile Durkheim	(2) 1864-1920
(c) Vilfredo Pareto	(3) 1818-1883
(d) Max Weber	(4) 1818-1923

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(4)	(2)	(1)	(3)
(C)	(2)	(4)	(3)	(1)
(D)	(1)	(3)	(2)	(4)

નીચે આપેલા સામાજિક વિચારકોને તેમના જીવનકાળ મુજબ ગોઠવો :

કોષમ I	કોષમ II
(a) કાર્બ માક્સે	(1) ૧૮૫૮-૧૯૧૭
(b) અમિલ દુર્ઘટના	(2) ૧૮૬૪-૧૯૨૦
(c) વિલ્ફેડો પેરેટો	(3) ૧૮૯૮-૧૮૮૩
(d) મેક્સ વેબર	(4) ૧૮૯૮-૧૯૨૩

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(4)	(2)	(1)	(3)
(C)	(2)	(4)	(3)	(1)
(D)	(1)	(3)	(2)	(4)

4. According to Sumner, accepted and strongly sanctioned norms of behaviour are called :

ਸਮਨਰਨਾ ਮੰਤ ਮੁਝਿਬ, ਵਰਤਿਆਕੁਨਾ ਸ਼ੀਕ੍ਖਤ ਅਨੇ ਭਾਰਪੂਰਕ ਮੰਜੁਰ ਕਰਾਏਲਾ ਧੋਰਣਾਨੇ ਥੁੰ ਕਿਵਾਧ ?

5. Match the following typologies of society with the social thinkers :

Column I	Column II
(a) Mechanical and organic solidarity	(1) Tonnies
(b) Status and contract	(2) Herbert Spencer
(c) Gemeinschaft and Gesellschaft	(3) Emile Durkheim
(d) Simple militant society and complex industrial society	(4) Henry Maine

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(1)	(4)	(3)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

नीचे दर्शकेला समाजोनु श्रेष्ठीकरण सामाजिक विचारको साथे भेण्वो :

	क्रौदम I	क्रौदम II
(a)	यांत्रिक अने जैविकीय एकता	(1) टोनिज
(b)	दरज्जो अने करार	(2) हर्बट स्पेन्सर
(c)	गमाईनसेफ्ट अने गेसेलसेफ्ट	(3) अमाईल हुर्फियम
(d)	सरण लक्षकरी समाज अने जटिल औद्योगिक समाज	(4) हेन्री मैइन

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(1)	(4)	(3)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

6. Norms means :

- (A) Guided behaviour
- (B) Controlled behaviour
- (C) Guided and controlled behaviour
- (D) Approved behaviour

સામાજિક ધોરણો એટલે :

- (A) દોરવાયેલા વર્તન
- (B) નિયંત્રિત વર્તન
- (C) દોરવાયેલા અને નિયંત્રિત વર્તન
- (D) માન્ય વર્તન

7. Which one of the following journals is the journal of Indian Sociological Society ?

- (A) Man in India
- (B) Contributions to Indian Sociology
- (C) Journal of Social Research
- (D) Sociological Bulletin

નીચે દર્શાવેલા સામાયિકો પૈકી ઈન્ડિયન સોશિયોલોજીકલ સોસાયટીનું સામાયિક કયું છે ?

- (A) મેન ઈન ઈન્ડિયા
- (B) કોન્ટ્રિબ્યુશન્સ ટુ ઈન્ડિયન સોસીયોલોજી
- (C) જર્નલ ઓફ સોશિયલ રિસર્ચ
- (D) સોસીયોલોજીકલ બુલેટિન

8. The term 'culture of poverty' coined by Oscar Lewis, refers to :

- (A) Dissatisfaction with the state of contemporary arts
 - (B) Standardized and homogeneous cultural products
 - (C) Way of life developed and reproduced by the poor
 - (D) The poverty of a country in relation to that of another
- ઓસ્કાર લુઈસે આપેલ 'કલ્યાર ઓફ પોવર્ટી' પારિભાષિક શબ્દ શું દર્શાવે છે ?

- (A) સમકાળિન કળાની દરાથી અસંતોષ
- (B) પ્રમાણભૂત અને સમરૂપ સાંસ્કૃતિક ઉપાગમો
- (C) ગરીબો દ્વારા ધારણ કરેલી અને પેઢી દર પેઢી જાળવી રાખેલી જવન શૈલી
- (D) એક દેશની બીજા દેશના સંદર્ભમાં ગરીબી

16. Which of the following characteristics is the most important feature of primary group ?

- (A) Face to face relation
- (B) Residence in one place
- (C) A sense of 'we' feeling
- (D) Relations of a long duration

નીચેનામાંથી ક્યું લક્ષણ પ્રાથમિક જીથ માટે અતિ આવશ્યક હોય છે ?

- (A) મોઢા-મોઢના સંબંધો
- (B) એક જ સ્થળ પરનું નિવાસ
- (C) આપણા પણાની ભાવના
- (D) લાબાં ગાળાના સંબંધો

17. According to C. Wright Mills, the power elite comprised of :

- (A) Industrialist, Military men and Politician
- (B) Sportsmen, Military men and Bureaucrat
- (C) Bureaucrat, Military men and Politician
- (D) Bureaucrat, Industrialist and Politician

સી. રાઇટ મીલ્સના મત મુજબ સત્તાધારી ભડવ્યક્તિ (Power elite) કઈ શ્રેષ્ઠીમાંથી આવે ?

- (A) ઉદ્યોગપતિ, લશ્કરી માણસ અને રાજકારણી
- (B) ખેલાડી, લશ્કરી માણસ અને અમલદાર
- (C) અમલદાર, લશ્કરી માણસ અને રાજકારણી
- (D) અમલદાર, ઉદ્યોગપતિ અને રાજકારણી

18. A nuclear family consists of :

- (A) Husband, wife and adopted children alone
- (B) Husband and wife
- (C) Husband, wife and own or adopted children
- (D) Husband, wife and grandchildren

વિલક્ત કુટુંબની રૂચનામાં :

- (A) પતિ, પત્ની અને દાટક લીધેલા બાળકો જ હોય છે
- (B) પતિ અને પત્ની હોય છે
- (C) પતિ, પત્ની અને પોતાના અથવા દાટક લીધેલા બાળકો હોય છે
- (D) પતિ, પત્ની અને પૌત્ર-પૌત્રીઓ હોય છે

19. 'A' while playing together with 'B' feels that now he must go home and complete his lesson, but "B" insists that he should continue playing. At the same time 'A' is also reminded of an appointment with his father at his shop. Which one of the following terms you will use to describe the situation of 'A' ?

- (A) Role playing
- (B) Role set
- (C) Role expectation
- (D) Role conflict

'A' ને 'B' સાથે રમતાં-રમતાં લાગે છે કે હવે તેણે ઘરે જઈને લેશન પુરુ કરવું જોઈએ. પણ 'B' તેને રમતા રહેવાનો આગ્રહ કરે છે. વળી, તે ઘડીએ 'A' ને તેના પિતાજીને દુકાને મળવા જવાનું પણ યાદ આવે છે. નીચેમાંથી ક્યા શબ્દ વડે તમે 'A' ની ઉપરોક્ત પરિસ્થિતીને સમજાવશો :

- (A) ભૂમિકા ભજવવી
- (B) ભૂમિકા સમૃદ્ધિ
- (C) ભૂમિકા અપેક્ષાઓ
- (D) ભૂમિકા સંઘર્ષ

20. Which of the following is the *correct* statement ?

- (A) Socialization is a process which relates to learning during childhood
- (B) Socialization is learning of roles on occupying a given position
- (C) Socialization ends with adulthood
- (D) Socialization is a process of learning which is life-long

નીચેનામાંથી કયું વાક્ય ખરું છે ?

- (A) સામાજિકરણ એક એવી પ્રક્રિયા છે જે, બાળપણમાં શીખવાની ક્રિયા સાથે સંકળાપેલી છે
- (B) સામાજિકરણએ એક ચોકક્સ હોદ્દો ધારણ કર્યા પછી તેની ભૂમિકા શીખવાની પ્રક્રિયા છે
- (C) વધુસ્ક અવસ્થા સાથે સામાજિકરણ પુરુ થાય છે
- (D) સામાજિકરણ એ જીવનપર્યત શીખવાની પ્રક્રિયા છે

21. Which of the following sociologists *did not* use class as basis of stratification ?

(A) Karl Marx	(B) E. Durkheim
(C) Max Weber	(D) R. Dahrendorf

નીચેના સમાજશાસ્ત્રીઓમાંથી કોણે વર્ગને સ્તર રચનાના આધાર તરીકે લીધો નથી ?

(A) કાર્લ માર્ક્સ	(B) ઈ. દુર્ક્હેય
(C) મેક્સ વેબર	(D) આર. ડેહરનડોર્ફ

22. The patterns of behaviour and habits befitting the middle class eventually exhibited by a lower class person is called as :

- (A) Re-socialization
- (B) Anticipatory socialization
- (C) Reference group behaviour
- (D) Adult socialization

મધ્યમવર્ગને બંધબેસતી સામાજિક વર્તણુકની તરાહ અને ટેવો જ્યારે નિભન્ન વર્ગની એક વ્યક્તિ દ્વારા અભિવ્યક્ત થાય તો તે શું કહેવાય ?

- (A) પુનઃ સામાજિકરણ
- (B) સંભવિત સામાજિકરણ
- (C) સંદર્ભ સમૂહ વર્તન
- (D) વયસ્ક સામાજિકરણ

23. What does a role represent according to Ralph Linton ?

- (A) an individual's character in a social situation
- (B) expression of the beliefs in action by an individual
- (C) rights and duties of an individual
- (D) the dynamic aspect of social status of an individual

રાલ્ફ લિંટનના મત મુજબ એક ભૂમિકા શું દર્શાવે છે ?

- (A) એક સામાજિક પરિસ્થિતીમાં વ્યક્તિની લાક્ષણિકતા
- (B) એક વ્યક્તિ દ્વારા વિશ્વાસની કિયામાં અભિવ્યક્તિ
- (C) એક વ્યક્તિની હકકો અને ફરજો
- (D) એક વ્યક્તિના સામાજિક દરજાનું ગત્યાત્મક પાસું

24. The social and cultural construction of difference between males and females is called :

(A) Race	(B) Ethnicity
(C) Gender	(D) Sex

સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક રીતે સ્ત્રીઓ અને પુરુષો વચ્ચે ઘડાતા વિભેદિકરણને કેવી રીતે ઓળખવામાં આવે છે :

(A) પ્રજાતિ	(B) વંશીય
(C) લૈંગિક	(D) જાતિ

25. In addition to the family and neighbourhood, which one of the following was considered as primary group by Charles Cooley ?

- (A) Kinship group
- (B) Play-group
- (C) Friends group
- (D) School-mates

કુટુંબ અને પાડોશ ઉપરાંત નીચેમાંથી કયા જુથની ચાર્લ્સ ફૂલીએ પ્રાથમિક સમૂહમાં ગણાત્રી કરી છે ?

- (A) સગાઈ સમૂહ
- (B) રમત-ગમતનું જુથ
- (C) મિત્ર-મંડળ
- (D) શાળા સહાય્યાપીઓ

26. According to Durkheim, religion is the worship of :

- (A) God
- (B) Sacred
- (C) Profane
- (D) Supernatural

દુર્જીએના ભતે ધર્મમાં શાની પુજા થાય છે ?

- (A) ભગવાન
- (B) પવિત્ર
- (C) અપવિત્ર
- (D) પરલૌકિક

27. Which one of the following forms of social mobility is exhibited while recruitment to the high positions in the society is done on the basis of eligibility prescribed under certain conditions, rather than individual achievement and efforts ?

- (A) Sponsored mobility
- (B) Vertical mobility
- (C) Contest mobility
- (D) Horizontal mobility

જ્યારે સમાજમાં ઉચ્ચ સ્થાનો ઉપર વ્યક્તિઓની ભરતી વ્યક્તિની સિદ્ધી અને પ્રયત્નોને આધારે નહીં પરંતુ ચોક્કસ શરતોને આધિન નકદી થયેલ પાત્રતા વડે થાય છે તો તે સામાજિક ગતિશીલતાનો ક્યો પ્રકાર દર્શાવે છે ?

- (A) પુરુષ્કૃત સામાજિક ગતિશીલતા
- (B) ઉભી ગતિશીલતા
- (C) સ્પદિતિમાં ગતિશીલતા
- (D) આડી ગતિશીલતા

28. In the analysis of social structure which of the following thinkers used linguistics.

 - (A) Claud Levy-Strauss
 - (B) R. Collins
 - (C) J. Alexander
 - (D) Habermass

नीचेना सामाजिक विचारको पैकी सामाजिक माण्डाना विश्लेषणमां कोणे भाषाशास्त्रनो उपयोग कर्यो ?

 - (A) क्लोड लेवी-स्ट्रोस
 - (B) आर. कोलीन्स
 - (C) जे. एलेक्झांडर
 - (D) हेबरमास

29. According to Louis Henry Morgan, society evolved from :

 - (A) Promiscuity to monogamy
 - (B) Slavery to capitalism
 - (C) Agrarian society to industrial society
 - (D) Rural to urban society

दूर्घटना द्वारा भूमि विहान दैविक संबंधोथी एक पति-पत्नी

 - (A) भूमि विहान दैविक संबंधोथी एक पति-पत्नी
 - (B) गुलामीथी मूडीवाद
 - (C) इष्टिक समाजथी औद्योगिक समाज
 - (D) ग्रामीणीथी शहरी समाज

30. Which of the following is *not* known as cyclical theorist ?

 - (A) O. Spengler
 - (B) P. Sorokin
 - (C) A. Toynbee
 - (D) A. Comte

नीचेनामांथी कोण चक्रिय सिद्धांतवेता तरीके ओणभाता नन्ही ?

 - (A) ओ. स्पेंगलर
 - (B) पी. सोरोकिन
 - (C) ए. टोयन्बी
 - (D) ए. कोम्ट

31. From whom did Karl Marx get inspiration regarding dialectics ?

 - (A) Saint Sumoe
 - (B) Vilfredo Pareto
 - (C) Hegel
 - (D) Fuerbach

कार्ल मार्क्से रुदात्मकवादनी संकल्पना क्या चिंतकोमांथी प्रेराइने लीदी छे ?

 - (A) सेन्ट सीमो
 - (B) विल्फ्रेडो पेरेटो
 - (C) हेगल
 - (D) फावरवास

44. Researches conducted with the aim to solve social problems are called :
 (A) Pure research (B) Applied research
 (C) Action research (D) Empirical research
 સામાજિક સમસ્યાના ઉકેલ અંગેના હેતુથી થતા સંશોધનોને :
 (A) શુદ્ધ સંશોધન કહેવાય (B) વ્યવહારલક્ષી સંશોધન કહેવાય
 (C) કિયાત્મક સંશોધન કહેવાય (D) અનુભવલક્ષી સંશોધન કહેવાય

45. In the case study method, the research design involves studying a case or a few cases using :
 (A) a variety of methods
 (B) only quantitative method
 (C) only survey method
 (D) either qualitative or quantitative method
 વૈયક્તિક તપાસ પદ્ધતિમાં વપરાતી સંશોધન યોજના અંતર્ગત એક કિસ્સાનો અથવા કેટલાક કિસ્સાઓનો અત્યાસ થાય છે તેમાં :
 (A) વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થાય છે
 (B) ફક્ત સંખ્યાત્મક પદ્ધતિ વપરાય છે
 (C) ફક્ત સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ વપરાય છે
 (D) ગુણાત્મક અથવા સંખ્યાત્મક પદ્ધતિ વપરાય છે

46. A hypothesis which is formulated with a view to prove it with empirical facts is known as :
 (A) False hypothesis (B) Alternative hypothesis
 (C) Positive hypothesis (D) Null hypothesis
 અનુભવજન્ય તથ્યોથી સાબિત કરવાના હેતુને લક્ષમાં લઈ રચાયેલી ઉપકલ્પનાને શું કહેવાય છે ?
 (A) ખોટી ઉપકલ્પના (B) વૈકલ્પિક ઉપકલ્પના
 (C) હક્કારાત્મક ઉપકલ્પના (D) 'ના' ઉપકલ્પના

47. If the change in the amount of one variable is accompanied by a comparable change in the amount of another variable it is known as :
 (A) Median (B) Regression
 (C) Correlation (D) Average
 જો એક પરિવત્યમાં થયેલા પરિવર્તનનું પ્રમાણ બીજા પરિવત્યમાં આવી રહેલા પરિવર્તનના પ્રમાણ સાથે સરખાવી શકાય ત્યારે તેને શું કહેવાય છે ?
 (A) મધ્યક (B) પારાગતિ (Regression)
 (C) સહસંબંધ (D) સરેરાશ

48. Observation under controlled conditions is called :

- (A) Strict observation
- (B) Participant observation
- (C) Non-participant observation
- (D) Experimental observation

નિયંત્રિત પરિસ્થિતીમાં કરાયેલું નિરીક્ષણ એટલે :

- (A) સખત નિરીક્ષણ
- (B) સહભાગી નિરીક્ષણ
- (C) બીન-સહભાગી નિરીક્ષણ
- (D) પ્રયોગાત્મક નિરીક્ષણ

49. A systematic means of gathering data on people's behaviour, attitudes or opinions by questioning a representative group is called :

- (A) Case study
- (B) Experimental study
- (C) Sample survey
- (D) Participant observation

લોકોના વર્તન, વલણ અથવા મત વિશે એક પ્રતિનિધીરૂપ સમૂહની પુછપરછ કરી માહિતી એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિસરની રીત એટલે :

- (A) વૈયક્તિક અભ્યાસ
- (B) પ્રયોગાત્મક અભ્યાસ
- (C) નિર્દર્શન સર્વેક્ષણ
- (D) સહભાગી નિરીક્ષણ

50. While a researcher enters into the group under study to the extent that it is ethically permitted and collects data then which one of the following technique he is using :

- (A) Open interview
- (B) Uncontrolled participant observation
- (C) Controlled participant observation
- (D) Uncontrolled and non-participant observation

જ્યારે એક સંશોધક અભ્યાસના જુથમાં નૈતિક રીતે શક્ય હોય ત્યાં સુધી પ્રવેશી જરૂરી માહિતી પ્રાપ્ત કરતો હોય છે ત્યારે તે નીચેનામાંથી કઈ પ્રયુક્તિનો ઉપયોગ કરી રહ્યો હોય છે ?

- (A) ખુલ્લી મુલાકાત
- (B) અનિયંત્રિત અને સહભાગી નિરીક્ષણ
- (C) નિયંત્રિત સહભાગી નિરીક્ષણ
- (D) અનિયંત્રિત અને બિનસહભાગી નિરીક્ષણ

ROUGH WORK

ROUGH WORK

SEAL